

Aaro Panula verkkoseuroissa 2.2.2021, www.h-y.fi/verkkoseurat.

Terveisiä kaikille internetin äärelle täältä lumisilta lakeuksilta, Lapualta. Olen Aaro Panula, teologian maisteri ja sukukörttiläinen ainakin äitini puolelta. Evankeliumijuhlien alla isäni sanoo aina olevansa enemmän körttiläinen ja körttijuhlien alla enemmän evankeelisia.

Työkseni kasvatan kahden vanhemman veljeni ja isäni kanssa lihasikoja ja broilereita ruoaksi Atrian lipun alla. Tämän lisäksi meillä on viljatila, jonka sato syötetään näille eläimille ruoaksi. En kuitenkaan aio ottaa erityisesti kantaa Kari Kuulan kirjoittamaan kolumniin, jossa eläinten oloja kauhisteltiin ja verrattiin keskitysleireihin. Aiheesta on mielestäni kohistu aivan riittävästi jo julkisuudessa. Sen sijaan aion pohtia ääneen aivan toisenlaista aihetta, joka on mieltäni askarruttanut näinä viimeisinä aikoina.

Etsiikö Kristus kaikkia ihmisiä?

Usein saarnoissa ja seurapuheissa puhutaan Elämän Herrasta, joka etsii syntisiä ja elämän murjomia ihmisiä. Ukko-Paavonkin aikanaan kerrotaan lausuneen: ”Ei se Herra armahda minua minun pyhyteni, vaan pahuuteni tähden.” Kristinuskon sisällä on vahvana ajatus siitä, että ihminen ei voi olla niin täydellinen, että voisi sen ansiosta kelvata Jumalalle.

Meillä täällä Suomessa on kansankirkon opetuksessa varottu puhumasta hyvää menestysteologiasta. Herättäjän rippileireilläkin sitä vastaan on opetettu. Myös minä itsekin. Menestysteologialla tarkoitan nyt sellaista opetusta, missä Jumalan suosio ihmisyksilöä kohtaan näkyy jo tässä elämässä rikkautena ja menestyksenä. Jumalan pelastukseen valitsevat voidaan havaita menestyksen perusteella.

En tiedä, kuinka rikas täytyy olla, että pääsee tuolle listalle, mutta luulisin että rahaa ja omaisuutta täytyy olla jo melko paljon. Opiskeluaikoina törmäsin Helsingissä teologisessa tiedekunnassa ja muutenkin kristillisissä piireissä laajemminkin ajatukseen, jossa rikkaus ja omaisuus on nollasummapeliä. Jos joku rikastuu, jonkun toisen täytyy köyhtyä. En ollut itse kovin poliittinen opiskelija, mutta pidin ajatusta liian yksinkertaisena. Samoin jouduin hylkäämään yliopiston piireissä kuulemani toisen ajatusmallin: rikkaat tuovat hyvinvointia myös köyhille, siksi rikkaita täytyy kohdella lempeästi. Tämäkin ajatus oli liian yksinkertainen. Koulutusalani Suomen ja Skandinavian kirkkohistorian maisterina ei tietysti antanut kovinkaan hyviä työkaluja tämän rikkauten ja köyhyyden asian ratkaisuun, vaikka moni teologian opiskelija ja humanisti tuntuikin olevan varma asiastaan.

Kristillisessä opetuksessa on jäänyt vähemmälle huomiolle se, mitä tapahtuu näille rikkaille. Kohtaako heitä auttamatta helvetin kauhut ja ikuinen tuli? Mikä lopulta oli rikkaan nuorukaisen kohtalo? Elämän Herra totesi: ”Myy kaikki ja seuraa minua.” Nuorukaista harmitti, koska hänellä oli paljon omaisuutta. Mitä jos hän jätti myymättä omaisuutensa? Ehkä hän hyväksyi muuten Jeesuksen opetuksen, mutta jätti raha-asiat oman harkintansa varaan? Matteuksen mukaan Jeesus jatkoi nuorukaisen lähdettyä pois sanomalla: ”Rikkaiden on vaikea päästä taivasten valtakuntaan.” (Matt. 19:16–26)

Hengellisissä piireissä, olit sitten evankelikaali, körttiläinen tai joku muu mikä, pyritään tuomaan lohdutusta niille, joiden sitä ajatellaan eniten tarvitsevan. Meidän aikanamme sellaisia voisivat olla vaikkapa pitkäaikaistyöttömät, vakavasti sairaat, yksinäiset, väsyneet tai vaikkapa sukupuolensa tai

muunsukupuolisuuden takia hyljeksityt ihmiset ja tietenkin köyhät, joiden toimeentulo ei riitä ihmisarvoiseen elämään.

Mitä kirkko ajattelee rikkaista ja menestyneistä?

Raamattu kertoo käskyjen muodossa, mitä ihmisen pitäisi tehdä, jotta olisi vanhurskas. 10 käskyä, rakkauden kaksoiskäsky ja kultainen sääntö asettavat yksilön aika tiukkaan paikkaan. Laki on sellainen, että kukaan meistä ei kykene sitä noudattamaan täydellisesti. Nämä säännöt synnyttävät ihmisessä synnintunnon, koska jokapäiväinen parannus jää raa'aksi ja puolinaiseksi. Täydellisyys jää saavuttamatta ja omat kyvyt jättävät parannuksen asian auttamatta vajaaksi.

Luterilaisille tämä on epäonnistumisautomaatti, jonka vuoksi tarvitaan Kristus, joka ottaa vastaan töppäykset ja on viimeisellä tuomiolla vanhurskautemme, koska mitään omaa hurskautta ei voi Kristuksen rinnalla esittää hurskautena.

Julkisuudessa menestyneitä ihmisiä voidaan kuvata ylistävästi heidän menestyksensä vuoksi. Toisaalta samoja ihmisiä saatetaan kritisoida heidän armottomuutensa vuoksi. Tällainen julkisuuden henkilö on ollut esimerkiksi Applen edesmennyt johtaja Steve Jobs. Yhtäältä häntä pidettiin nerona, koska hän teki Applen tuotteista erittäin laadukkaita ja haluttuja. Toisaalta häntä haukuttiin, koska hän kohteli alaisiaan ainakin toisinaan varsin ala-arvoisesti. Jos häntä verrataan Microsoftin perustajaan Bill Gatesiin, joka näinä päivinä esiintyy monenlaisten humanitääristen hyväntekeväisyysjärjestöjen rahallisena tukijana, voidaan miettiä, miksei myös Jobs käyttänyt suurta omaisuuttaan maailman parantamiseksi. Ehkä hän ei ollut riittävän menestynyt mielestään, jotta voisi jättäytyä tekemään hyväntekeväisyyttä.

Tämä onkin meidän ihmisten osa. Vaikka olisimme kuinka rikkaita ja hyvinvoivia, katsomme ympärillemme ja pidämme itseämme vielä hieman köyhinä. Arvostelemme ja esitämme tuomioita julkisuuden henkilöistä tai ihmisistä, jotka tunnemme, ja olemme itse aina jotain vailla. Lopulta viimeisellä tuomiolla meiltä kysytään ne samat kysymykset, jotka esitettiin Kainille: ”Missä olet ja missä on veljesi?” Silloin ei oikeastaan ole väliä, mihin kohtaan sosioekonomista janaa asettuu, eikä sillä, oliko köyhä rikasta hurskaampi, koska laki tekee meistä yksilöinä syyllisiä. Kamppailu hyvästä ja pahasta on jatkuvasti käynnissä jokaisen yksilön sisällä, jokaisessa sydämessä. Siksi lopulta kysymys siitä kuka meistä pystyy heittävänsä ensimmäisen kiven, pysyy jatkuvasti ajankohtaisena.

Valtakuntaa etsivä seurakunta on auttamatta aina epätäydellinen, se on omien jäsentensä kaltainen. Auttamatta käy aina niin, että keskustellessamme luomme rajoja toistemme välille. Hyvät vastaan pahat, oikeat vastaan väärät, me vastaan nuo, rikkaat vastaan köyhät. Listaa voisi varmasti jatkaa miltei loputtomiin saapumatta koskaan mihinkään lopulliseen. Tällaisia ajatuksia sain viimein itsestäni irti.

Lain tekoja tekemällä emme saa hämättyä Jumalaa, mutta Jumalahan pelastaa vain syntisiä, myös rikkaan nuorukaisen. Kristus on jokaisen ihmisen vanhurskaus viimeisellä tuomiolla. Kysyin alussa kysymyksen, etsikö Kristus kaikkia ihmisiä? Luullakseni etsii, nyt ja aina.